

ne, Srbi ne — kaj pa liberalci med Hrvatimi? Saj vendar ni ves hrvaški narod klerikalci? Saj so tudi med Hrvatimi ljudje, kateri bi ozirali na Novi Cas, z liberalci. Če bi treba najprej zamoliti liberalizem med Slovenci, se mora logično zamoliti liberalizem tudi med Hrvatimi, kajti če je liberalizem med Slovenci tako nevaren slovenskemu ljudstvu, da je njega največji sovražnik, veda tudi za liberalizem med Hrvatimi, da je največji sovražnik hrvaškega ljudstva. Torej tudi med Hrvatimi treba najprej zamoliti liberalizem, predno se more na kaj drugega misliti.

Liberalci v med Slovenci niso ubili doslej klerikalci, pa tudi jih ne ubijejo. Se vzbudili so jih in vedno več jih bo. Za Srbe ne marajo, še ne omenjajo jih ne. Med hrvaškimi narodom je močan napredni živel — kaj torej pravzaprav ostane za jugoslovansko državo, kajna bo, če nečesa klerikalci v njo ne slov. Liberalci, ne Srbov in razumljivo satno po sebi ne hrvaških liberalcev. Kaj samo dobro in verno ljudstvo naj tvori novo jugoslovansko državo?

Slovenec je lani v marcu občeloval dr. Kramarja radi njegovih besed o Burianovi politiki ter pri tem govoril o trializmu, povdarjale združene katolikov slovenskih in hrvaških. Srbov ne mara. Slovenec, ki je pluskal zagrebškemu državnemu pravniku Accurtiju, ko se je ta pripravjal, da obesi 53 nedolžnih Srbov.

Čudna je torej ta koncentracija, katero propagirajo klerikalci. Na liberalce sečira, da se jih zamori, Srbi proč, katoliki se združijo! Lepa jugoslovanska država!

Če bi za ostalo pri tem, da nas ne razsekaajo še popreji, marveč milostno sprejmejo v novo državo in bi potegnili v njo tudi Srbe, potem bi bil trializem le sredstvo za širjenje katolicizma med pravoslavniimi Srbi ter širjenje klerikalizma, ki naj bi zajel celo novo državnopravno telo. Rabili skatolizmo sekiro bi gospodovali v taiki državi, ako bi se izpolnile želje klerikalcev. Črna država — to bi bil za njo prvi naslov.

Vse, kar človekajo klerikalci o trializmu in o novi jugoslovanski državi, razodeva le njihove poštenje želje po velikem gospodstvu klerikalizma na slovaškem jugu. Za to pa se ne more noben pošten Jugoslovian ogrevali. O koncentraciji Jugoslovianov ne glede na veroizpovedanje, o taki koncentraciji se da govoriti in za tako se da delati, toda hvaležno odklanjamo jugoslovansko državo, kakoršno hočejo ustvariti klerikalci.

Če hočemo delati za svrtonce države, ki naj bo jugoslovanska pod žezlom frabsburške dinastije, resno delati, potem ni treba močiti slovenskih liberalcev in ne izključevati Srbov, potem se ne sme točiti na katoliški boben, marveč imeti se mora pred očmi vseh in nalogo takega novega državnopravnega telesa, ki naj služi Jugoslovianom v polni razvitek, — konfesije pa so svobodne. Ne marajo jugoslovanske države s katoliško bandero, želimo pa si jugoslovanske države, kjer se bodo svobodno razvijali vsi naši rodovi ne glede na konfesijo, ki se jo pusti v miru, h katerikoli kdo pripada. Le taka država v okviru nemškega bi bila jugoslovanska.

DOPISI.

Iz goriske okolice.

Iz Sokola. — Za dnja stev. »Novoga Casa« prišli dopis, kakor se naše tombole, ter pravi, da smo letali od telefonske brzojavu ter od tam k dr. Frankotu, res se da smo bili pri dr. Frankotu, ki se je ravno tura nahajal in to pač ni bog ve kaj čudnega. Vprašamo pa, kdo je bil pri telefonu in brzojavu? bi nam morda znal povedati dopisnik »Novoga Casa«, ki ima tako hudo iz Solkancij vedo, da to ni res in se samo smejejo kuzinemu dopisniku. Ker si naše klerikalke in klerikalci toliko bratijo jezike, ves, da smo v odbojni samoj odboji in ne vemo, kaj je vse treba za našo predelavo bomb, na-

znanjano, da je odbor vse popolnoma pravilno in pravočasno naznanil oblastim, ker ne mara imeti sitnosti z istimi, kakor ste jih imeli vi o priliki vaših prireditev. Kolikor se pa tiče našega odposlanca, ki je bil pri »Novem Casu«, naznanjamo samo to, da smo ga poslali tje zato, da se objavi, da so srečke veljavne tudi pri tomboli dne 31. t. m. ter da bi jih ljudje ne vrgli proč, kar je pač škoda. Zahvaljujemo se pa uredniku »Novoga Casa«, da tako skrbi za svoje pristaše, ki so bili tudi udeleženi pri naši tomboli.

Gledališče.

Današnja predstava.

»Koncert«.

Danes se uprizori najduhovitejša in najbolj uspela veseloigra nemškega modernista Hermann Bahra »Koncert«, ki je hitela kakor blisk po vseh velikih odnih Evrope v zadnjih dveh letih. H. Bahr nam je že znan s svojo brošuro o Dalmaciji, s katero si je pridobil na mah vse simpatije Jugoslovianov. Zdej ga spoznamo še kot dramatika, čegar dovršenost in plovovitost sta neusahljivi. V tem zanimivem delu nastopi nocoj zadnjič kot gost gospa G. Danilova, v glavni ženski ulogi. Velike vloge igrajo tudi gg. Danilo, Nučič, Povhe in dame: Thalerjeva, V. Danilova, Bukšekova, Wintrova in Šetfilova.

Slavno občinstvo opozarjamo, da se igra »Koncert« ne ponovi.

R. Strauss, Zlata skleda.

(13. 4.)

Res izborna in duhovita je ta Straussova satira na politično življenje menda vseh dežel in držav. Pa tudi vprizorjena je bila nad vse izborno.

G. Bukšek nam je vstvaril prometnega ministra tako izvrstno kakor da je prišel v resnici kot tak s cesarske prestolnice, kjer mečejo, v pravem pomenu besede ti gospodje iz svojih pisarn žurnaliste in deputacije. Te slednje odpravljajo s stereotipnimi besedami in obljubami, katere se podedujejo od prednika do naslednika skozi stoletja in so dostikrat toliko vredne kakor »blažev žegen«. Pravi mojstersko je rešil g. Bukšek posebno v II. dejanju svojo nalogo, ko mora podležnjavna ljubezen časti njegovega dostojanstva in koristi stranke, in ko umre kot žrtev spletk lastnega pristaša proti njemu, strankinemu ustanovitelju, ker oni hoče na njegovo mesto k »zlata skleda«.

Druga, prav posebjena politika, je bil g. Nučič-Sarrau, odvetnik, poslanec. Imel je v zakupu vso zvižanost in pretkanost, zmožen se zviti vselej in povsod iz vsake zagate. Na njegovem praporu se je blestel znan: namen posvečuje sredstva. Temu namenu je žrtvoval Sarrau vse, kar je človeku svetega, ter si mel roke pri vseh, pa najsi so ljudje umirali radi teh vspehov. G. Nučič je igral ta značaj z njemu lastno vero in umetnostjo.

Evgenie — gica Šetfilova — je bila vredna družica odvetnika, poslanca Sarrau-a. S svojimi vsestranskimi ljubezenskimi odnošaji, posebno pa potom razmerja s prometnim ministrom, pomaga svojemu možu po lestvici karijere in bogastva, in s tem tudi sebi do letne rente in svobode. Gica Šetfilova je bila vseskozi na višini, in gotovo je to ena najboljših njenih ulog.

Poslanec in člani desnice v parlamentu: g. Šimaček — izboren kandidat za ministrski stolček in ljubezen lepe Evgenie kot šestnajsti njen ljubimec, ter opozicijonalec med tovariši stranke. — G. Danilo zelo dober v III. dejanju kot zaveznik Sarrau-a. — Gospodje: Povhe, Drenovec, Križaj — popolnoma na mestu. G. Molek pa je najbolj iz med vseh poslanecev skrbel, da drugače le »klimoveca«, s svojimi predlogi. Bil je fina, dobro rešena kopija, posebjena »mekdo« v naši domovini. — In deputaciji — gospoda Molek in Križaj — zopet tipična slika mišljenja širših mas v čem in za koga naj skrbi vse poslanec.

K splošnemu vspelu igre so pripomogle seveda s svojimi dobrimi nastopi da-

me: Bukšekova, Thalerjeva, Wintrova, V. Danilova.

Reči moramo, da so vsi igralci brez izjeme izborno rešili svoje vloge, in nam tako podali večer, s katerim smo bili kar najbolj zadovoljni. — Foteli so bili dokaj zasedeni, a drugod je zevalo, žal, precej praznih mest.

Berr in Guillemoud, Milijon.

(14. 4.)

Občinstvo je napolnilo nišo, vendar pa je bil obisk dokaj slabši kakor zadnji nedeljo. Foteli so bili skoro prazni.

Pred našimi očmi se je razvijala burleska — ime pove dovolj o kakovosti igre. Smeja je b. a polna cela dvorana, in to zadostuje in zadovolji gledalce. Največji povzročitelj veselosti je bil g. Križaj — Sopranek — il grandissimo tenore, ter je s svojo slovensko-italijansko mešanico, odnesel lovorike večera. Pred njim in za njim so se odlikovali: g. Nučič — Bouffette, slikar s svojo komično tragično ulogo, g. Povhe — Cröchard, g. Molek — policijski komisar in dr. — Damske vloge so igrali v občo zadovoljnost dame: Wintrova — Beatrice, Šetfilova — Francine, model, ter Bukšekova in V. Danilova. — Med odmori je svirala vojaška godba, in mnenja smo: da ni bilo žal tistemu, ki se je potrudil v nedeljo zvečer v gledališče.

Predstava v četrtek.

V četrtek 18. aprila pride na oder grandiozna drama nemškega modernega literata Maksa Halbeja »Reka«. (Der Strom). Halbe nam je bil doslej znan le po svojem takisto znamenitem delu »Mladost«, ki se je z velikim moralnim uspehom uprizorila v Ljubljani. Zdej se pridruži še »Reka«, ta znamenita slika življenja ob Visli, slika ostudne goljufije in brezvestnih činov, katerim grozi reka poštenosti, da jih s svojim silnim tokom razdene in uniči. V igri nastopita dva elementa. Narava grozi, da razbije sila reke, s svojimi ledenimi pločami in splavi močne jezove, da uniči večje posestvo, ki si ga je nepoštero prilastil podel lepov. Drugi element pa tvorijo poštetaki, ki tudi groze in kaznujejo končno bridko izgubo nedolžnega mladeniča — onega ostudnega brezvestneža. Dva boja, dva viharja obenem, ki se zgrmeta ob koncu v veliko tragedijo. Glavno žensko ulogo igra gđc. Wintrova, glavne moške vloge pa gg. Bukšek, Šimaček, Danilo in Nučič. Težka a majhna uloga stare Doorovke je v rokah ge. Bukšekove.

Predstava v soboto.

V soboto 20. aprila se uprizori najduhovitejša komedija odličnega madžarskega dramatika Franca Molnarja »Garfist«, ki je obenem tudi nadvse zabavna.

Predstava v Prvačini.

V petek 19. aprila bo predstava v Prvačini v Sokolskem domu. Uprizore velozabavno burko »Nebesa na zemlji«. V Prvačini in okolici vlada za to gostovanje veliko zanimanje, ker gostujejo naši igralci letos sploh prvič v Prvačini.

Gostovanje v Trstu.

Jutri v sredo 17. aprila bodo gostovali naši igralci v Trstu v Narodnem domu. Uprizore najbolj uspelo izvirno slov. dramo pretekle sezone Antona Funtka »Tekmo«. Nadejati se je, da prihiti vsa tržaška inteligenca, da spozna ta novi slovenski umotvor ter pozdravi po več letih zopet ljubljanske igralce v Trstu.

Družba sv. Cirila in Metoda.

V Podgori je bila v nedeljo lepa veselica podružnice družbe sv. C. in M. in Sokola. Obširna Bregantova dvorana je bila natlačeno polna domačega in okoliškega občinstva; tudi iz Gorice je bilo nekaj gostov. — Spored se je dovršil v polno zadovoljnost občinstva. Prav lepo je bilo gledati pevke in pevce v slikovitih narodnih nošah. Čast in hvala vsem!

Domače vesti.

Slovenski trgovci! — Pomagajno tudi mi po svoje bratom Hrvatom v sedanjem čbupnem boju z madjarsko hunsko peto. Na Slovensko in tudi na Gorisko prihaja čedalje več ogrskih izdelkov. Madjarski agentje so sila vsiljivi, a ponavadi so te kupčiji zveze slabe. Nešteto je pravd iz takih kupčij, zvez, a redko kdaj jih Madjar zgubi. Za to že skrbi madjarska justica, ki vselej in povsod varuje je interese Madjarov. — Trgovci, tovariši! Rešimo se na lep način madjarskih zalagateljev! Pisec teh vrstic je že naznanil v nedeljo peterim budapeškimi tvrdkam, s katerimi je v zvezi, da je pretrgal z njimi vsako zvezo, in sicer zaradi tega, ker se mora ves civilizovani svet zgražati nad divjaštvom madjarske ohoosti v čeli kraljevini Hrvatski.

Nedeljski izlet S. P. D. na Kobilino glavo. — Lepo vreme in obljubljeni planinski štruktli so izvabili večjo družbo Gorčanov, da se je odzvala vabilu goriske podružnice S. P. D. in poletela — če se sme plezanje v strmo goro tako imenovati — na Kobilino glavo. Ta gora doslej ni uživala posebne popularnosti, je pa kakor nalašč postavljena nedeljskim turistom za training. Za pot od Podmelca do vrha smo rabili 2 1/2 ure. Snega je na severni strani ležalo še za dva prsta, brila je mrla burja, ki nam pa ni ohladila dobre volje. Na dveh »šporherdih« se je varila juha in čaj, sploh se je vsakdo sprva zanimal le za nahrbtnikovo notranjost. Potem razgled! Furlanska nižina, divjeobčasti grebeni Karnskih alp, Matajur, Stol, Velika in Mala Baba, Kanin, Krn, Lemež, oba Bogatina, Podrta Gora, Mlgovec, verjga Črne Prsti; skupina Solčavskih Planin, Porezen, notranjski Snežnik, vse trnovsko pogorje, morje od Gradeža do Tržiča, celo obrežje od Devina do Trsta ter istrsko obrežje do Kopra in Pirana, — to vse je ležalo pred nami kakor na dlani in nam pripravilo pravcati vžitek. Vendar smo se pri dočevanju vrhov nekaj spreleli, in ne bodi len, so začele frčati po zraku kepe; jadikovanje »ranjencev« je bilo naravnost pretresljivo. Posredovanju hladnokrvnih diplomatov se je končnu posrečilo napraviti red; na kar se je vsa družba odpravila proti Polubinj. Medpotoma smo še taborili na mehki travi, ter ogrevali vse svoje plati na solcu, končno pa nas je notranji nagon spravil v Polubinj, krepčat se. Na gori dobiš čisto gorski tek. S tem je bil očiščeni del končan, začela se je potem »prosta zabava«, ki jo je po odhodu treh udeležencev v Gorico ogromna večina ostalih še nadaljevala pri sv. Luciji.

Isti dan so tudi Tolminski turisti stopili na Kobilino glavo, tako da nas je bilo na vrhu skupaj 30 udeležencev, kar je vsekakor izvanredno lepo število. Z največjim zadoščenjem pa je treba omeniti, da so se izleta udeležile tudi dame; njihovo vstrajnost smo kar občudovali. Za prihodnjost želimo, da bo samo gorških udeležencev 30, in več dam. Sa ni ravno treba, da ima vsaka gospica sebi kako oblastveno cimentirano »gardedamo« (planinski zmaj ali lintvern, nemški Seesohlange, lat. draco terribilis), katere je nima, naj smatra vso družbo za svojo gardedamo. Ravno oba zadnja izleta S. P. D. sta pokazala, da postaja S. P. D. družaben činitelj prve vrste, in je skrajna korektnost, združena z večjo svobodo in veseljem v interesu S. P. D. samega. Proč torej z okostenelostjo!

Prihodnji izlet bo pravočasno objavljen. Vsakdo naj si oskrbi primerno opremo, da ne bo potem v zadregi, ter naj pristopi kot član S. P. D., — tako nam bo prejemogoče iztrgati naše planine grabežljivim sosedom in jih odpreti zivalnemu tujskemu prometu, samim sebi pa s številnimi izleti utrjati živce, mišice in dobro voljo. Siromak, kdor gleda gore le od spodaj!

Za Narodni muzej so darovali: Gosp. Josip Prijatelj, c. šk. učitelj v Kobaridu, nabral: 1) Gosp. Ida Devetak, Kobarid. 1 sliko (Pagliaruzijeve rodbine (na platinu).

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nimamo več bolečin ne tščenja v želodcu, odkar rabimo Pellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko »Eiza-kroglice«. Po izkušnji vam jih priporočamo, one odpravijo zapečenost in pospebujejo prebavo. 6 škatali frenko 4 krome. Izdelovatelj samo lekarnar F. V. Peller, v Stubli, Elan-trg št. 264 (Hrvatsko).

2) Gospod Jug, krojač Kobariđ, 1 sliko Marije D. (na platnu). 3) Gospod Perinčič, mizarški mojster v Kobariđu, 2 zrezljani deski od stare omare. 4) Gospod Anton Miklavč, učitelj Kobariđ, 1 sliko rodilnice Volarič. 5) Gosp. Ana Urbančič, Kobariđ, 7 raznih knjig. 6) Gospod Franc Umek, fin. straže nadk., Kobariđ, 1 knjigo: Postava za zol, Ljubljana l. 1837. 7) Gospod Franc Ločniškar, nadučitelj, Drezanica, 6 knjig: a) kerš. nauk, Ljubljana l. 1822. b) Vsakdanji kruhi. c) Hrana Ev. naukov (Anton Slomšček) Gradec l. 1835. d) Posvečeni Post, Gašparja Rupnig l. 1773. e) Zgodbe sv. pisma za mlade ljudi Ljubljana l. 1815. f) Pot svetiga Krista (rokokopis), 3 slike na steklu; 1 par coklov pletenih (kakor so jih nosili Drezanci); 1 star zemljevid ter 26 raznih novcev. 8) Gospod Ferdinand Volarič, trgovec Kobariđ, 1 knjigo: Evangelij. 9) Gospod Golja, krojaški mojster v Kobariđu, 1 staro sliko na steklu. 10) Gospod Turjan v Kobariđu, 1 staro sliko na steklu in 1 star telovnik. 11) G. Sovdat, dijak pripravnice v Kobariđu, 1 staro sliko na steklu ter 3 novce. 12) Gosp. Franc Stres, čevljarški mojster v Kobariđu 1 staro sliko na steklu. 13) Gosp. Jožef Jakli, pismonoša v Kobariđu, 1 star gliše. 14) Gospod Josip Gruntar, gostil. Kobariđ, 1 rimljanski ornament, Nadaljni darovi tega gospoda nabiralca sledijo prifodnjic. — Odbor.

Knjižnica Narodne prosvete v Gorici prosi vse one gospode, kateri imajo knjige, da jih blagovoliijo v teku 8 dni vrniti, ker drugače se bo proti njim sodno postopalo.

Nagle smrti je umrl v Gorici zidarski mojster R. Thomann.

»Windische Hunde«. — Naša vest o dogodkih v Kojskem; ko so vojaki tukaj 47. pešpolka na skrajno surov način postopali z domačini, je vzbudila povsodi veliko ogorčenje. Kaj z »Windische Hunde« bodo zmerjali tuji vojaki naše obmejne Slovence? To je višek impertinence, to je slučaj, ki mora priti na ušesa najvišjim predstaviteljem vojaške oblasti, slučaj, ki mora odzvati tudi v poslanski zbornici. »Windische Hunde« — kaj takega iz ust vojakov 47. pešpolka, ki je že toliko časa v Gorici in pri katerem služijo tudi slovenski fantje iz Štajerske. Slavo temu polku so iz moštva napravili skoro sami slovenski junaki — sedaj pa vojaki tega polka napadajo Slovence v Kojskem ter jih zmerjajo in psujejo z »Windische Hunde«. Zahtevamo prav odločno, da se od vojaške strani stori vse, da se onemogočijo taki slučaji, kakor je kojsčanski. »Windische Hunde« v naših Brdih znajo še presneto prav priti vojaški oblasti! — Kaj je dolžnost prebivalcev Kojskega nasproti takim surovežem, to pa vedo sami!

Nekaterim obiskovalcem gledališča. — Pišejo nam: Dobijo se taki, ki kupijo stojišče, potem pa sedejo na prostore, ki niso plačani. V nedeljo jih je bilo videti celo na foteljih! Dobijo se tudi taki, ki vstopajo v gledališče z vstopnicami za diake, dasi niso dijaki. In potem še sedejo. Temu mora biti konec! Prizadete poznamo!!

Zdravniški izvedenci na okrožni sodnji. — Iz Gorice: »Soča« je objavila članek, ki se bavi s sodnimi zdravniki, in sicer zveni članek tako, kakor da je sodnja kriva, ako so zdravniški izvedenci edino le Lahji in torej vedno le laška poročila tudi v slovenskih zadevah. Res hudo je to za Slovence, sramotno je za slovensko večino v deželi, — ali sodnja ni kriva takim obžalovanju vrednim razmeram. Sodnja se je bila obrnila na vse slovenske zdravnike, ali — zdaj pa čujte! — nikdo ni hotel prevzeti častnega posla sodnih izvedencev. Lahji radi prevzemajo, Slovenci se pa otresajo in branijo, ker imajo dovolj boljšega zasluzka! Potem pa Slovenci kriče po časopisih, kakošne krivice se jim godé!

Po občinskih volitvah v Šempasu so klerikalci pridno ovaljali naprednjake, kakor da bi se bil ti kdo ve kako pregrešili proti volilnemu zakonu. Na te pa so prišle na dan klerikalne reči. Znano je, da se klerikalci pri vsakih volitvah poslužujejo vseh sredstev ter da piskajo na zakon. Sedaj se nekaj plete, bomo videli, kaj se splete. Tudi župnik Orča je vmes. Ko bo vsa ta reč preiskana, bomo poročali dalje.

Za učenje in proti učenju slovenščine. — Sinoči so imeli v Gorici laški visokošolci shod, na katerem je bilo govora o učenju slovenščine ali francoščine na laških paralelkah tukajšnje gimnazije. Sklenili so tako, da naj se prepusti starišem, ali se izrečejo za slovenščino ali francoščino. Udeležili so se shoda tudi nekateri laški profesorji. Ti slednji so za slovenščino. Dobil se je končno najbrže tako, da kdor se upiše za poduk francoščine, bo zanj ta poduk obvezen; kdor za poduk slovenščine, bo zanj istotako ta poduk obvezen.

»Sramota!« — Dobil se je list, ki odobrava hunske divjanje vojakov v Kojskem na Velikonočni ponedeljek. Ta list je »Novi čas«, glasilo našega nadškofa in kneza. Pravi, da so se izkazali Sokoli v pretepu z vojaki ter da vojaki niso poznali šale. Čitatelj dobi utis, da so Sokoli pričeli pretep in vrli vojaki 47. pešp. so se branili in pokazali, da ne poznajo šale. »N. Č.« je bil dobro poučen o vsem, kar se je zgodilo v Kojskem, ali katoli. pravica je taka; da se oblati sorojaka in da prav divjemu tujcu, kadar jim to vzeleva strankarska strast. Sramota, če j takim »prijateljem« našega ljudstva!

Solčni mrk jutri 17. t. m. bo viden tudi v naših krajih. Ker je sedaj solnce malo bližje zemlji, mesec pa malo bolj oddaljen, mesec ne pokrije solca popolnoma, marveč pusti okoli svetel krog. Mrak prične pri nas opoldne ob 12 uri 2 minuti ter preneha ob 2.45 pop.

Zgubljeno — najdeno. — V moči dne 14. t. m. se je našla v Podgori ženska rožna torbica, v kateri se nahaja 1 ključ in žepna denarnica; v denarnici je mala svota denarja. Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri občinskem slugi Ivanu Trpinu v Podgori.

Sokolski vestnik.

Seja veselčnega odseka »Sokola« v Gorici. — Naznanjamo, da se bo vršila v četrtek dne 18. t. m. ob 8.30 uri zvečer v društveni telovadnici v ulici sv. Ivana št. 7 seja pomnoženega veselčnega odseka telovadnega društva »Sokol« v Gorici. Ker so na dnevnem redu jako važne in nujne točke, prosimo, da se seje zvraven članov odseka tudi vsi drugi pisemnim putem povabljene bratje zanesljivo in točno vdeležo. Na zdar! Predsednik.

Za Sokolski Dom v Solkanu se je nabralo med veselo družbo z Goriškega K 570 v. Hvala! Na zdar!

Sokolu na Dobrovem so darovali: Blagorodna gospa Josipina Kocjančič, Trst 4 K; brat Turek nabral dne 18. III. na Dobrovem 4 K 3 v; dne 25. III. se je nabralo v Dolenjah v gostini Bodigov 3 K 54 v; blagorodni gospod A. Klun, nadzor. »Prve Češke na življenje« v Gorici 10 K. Vsem cenj. darovateljem srčna hvala in Na zdar! Odbor.

Prispevki cenj. rodoljubov so nam pripomogli do tega, da smo si priskrbeli telovadnico, telov. orodje in kar je najvažnejše, svojo lastno knjižnico, katera začne dne 1. majnika redno poslovati. Dožni smo vsem cenj. darovateljem največjo zahvalo in upamo, da nam tudi naprej ostanejo naklonjeni, da nam bo tako možno redno izvrševati nalogo, katero smo si vzeli nase. Vse le v prosep ljube naše domovine. Na zdar!

Politični pregled.

Nemci za Hrvate. — Dunajska »Zeit« je priobčila v nedeljo krasen uvodnik, v katerem pozivlja nemške parlamentarce, da ne smejo prepustiti boja proti razmeram na Hrvaškem le slovenskim poslancem, marveč Nemci naj se postavijo v prve vrste tega boja. Pravi, da je Hrvaška ob mejah Balkana, kamor so že stoletja obrnjene naše oči. Ali namesto da bi si tam pridobivali simpatije, se vedno in vedno vzbuja le sovraštvo, a sedanje brezpravje na Hrvaškem je kompromitovalo celo državo pred vsem svetom in nam utegne docela odtujiti cel Balkan. Tu pa ne bodo oškodovani le Madjarji, marveč cela država, in zato je dolžnost tudi naše državnice polovice, našega parlamenta, da se z vso silo potegne za Hrvate.

Na Hrvaškem. — Komisar Cuvaj hoče brezobzirno postopati proti vsakemu, ki

bi razširjal »lažnive govornice« o njegovem režimu.

Policija obhaja svoje orgije z nečuvnimi šikanami časopisja. Zaplenila je »Obzor« zaradi besede »da«, »Agramer Tagblatt« radi besede »auch«, »Hrvatsko« pa radi črke »i«. Iz tega postopanja je razvidno, da stremi vlada za tem, da bi uničila vse opozicijske časopise, ter ga vsaj začasno popolnoma udušila.

V Osjeku pričneta v kratkem izhajati dva madžaronska lista, en dnevnik in en tednik.

Policija je izvršila hišno preiskavo v uredništvu »Hrvatske«, glasila stranke prava. Redarji niso našli ničesar razen dveh eksemplarov lista, ki sta bila predložena v preventivno cenzuro. Ker pa določa Cuvajeva naredba, da se sme list, dokler ga ni odobrila preventivna cenzura, tiskati samo v enem izvodu, je bilo uredništvo obsojeno v globo 500 K, ki so bile takoj odtegnene od položene kavcije po 5000 K. — Pripomniti je treba, da se tiska »Hrvatska« na rotacijskem stroju, na katerem je tehnično nemogoče natisniti samo en izvod!

Z ozirom na to, da je ogrska vlada širšo javnost zlobno informirala o paktu hrvatsko-srbske koalicije s stranko prava, priobčuje »Slov. Narod« vsebino zapisnika z dne 12. marca t. l., ki so ga podpisali zastopniki obeh strank.

Zapisnik se nanaša: 1. na sporazumno postopanje obeh strank pri bodočih volitvah v hrvatski sabor in 2. na sporazumno parlamentarno taktiko obeh strank v hrvatskem saboru. — Glede zadnje točke ste se obe stranki zavezali, da bodete z vsemi silami delovali na to ter posvetili vse svoje sile v to, da priborite kraljevini hrvatski in Slavoniji gospodarsko in finančijelno samostainost.

Jugoslovansko dijaštvo na Dunaju je priredilo 13. t. m. mnogoštevilno obiskano zborovanje, na katerem so posamezni govorniki ostro kritizirali razmere na Hrvaškem. Sprejeta je bila enoglasno med ostrimi protestnimi klici proti Cuvaju resolucija, ki pozivlje vse ljudi dobre volje v boju proti teorizmu in nasilstvom na Hrvaškem ter za ustavne pravice tlačnega hrvatskega naroda.

Proti Cuvaju. — Ali bodo še dolgo trajale škandalozne razmere na Hrvaškem? Z Dunaja poročajo, da raste ogorčenje proti Cuvajevemu režimu v najmerodajnejših krogih ter da se vlada boji jugoslovanske obstrukcije v parlamentu. Ogorčenost v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji je narastla tako, da vzbuja strah na visokih mestih. — Vse dalmatinske političke stranke so se sporazumele za enoten nastop o hrvaškem vprašanju v dunajskem parlamentu. Pripravljeni so tudi na obstrukcijo. Pravaši so člani Šustersičevega kluba in bodo zahtevali od njega, da pojdejo klerikalni Slovenci z njimi v boj proti nasilstvom na Hrvaškem. Kako se izkaže klub?!

Zagotavlja se, da se je v seji ministerstva debatiralo na dolgo o nasilnostih na Hrvaškem. Dogodki tam imajo velik vpliv na Avstrijo; ogroženo je redno delovanje parlamenta — zato je pričakovati padec Cuvajev in Khuenov!

Zasedanje poslanske zbornice avstrijske prične dne 18. aprila in traja do 20. junija. Kratak odmor nastane med 23.—26. odnosno 25.—28. aprilom, ker bodo med tem zborovale skupne delegacije, katerih zasedanje traja samo tri dni. V majniku za binokostne praznike bo 8 dnevna pavza.

Vladni komisar na Češkem? — »Češke Slovo« vzdružuje v kljub vsem uradnim dementijem svojo vest, da pripravlja vlada posebne odredbe za slučaj, da se v kratkem ne uredi deželne finance na Češkem legalnim putem. Ministerski predsednik, deželni namestnik knez. Thun in poslanci konservativnega veleposestva obeh narodnosti so baje že dogovorjeni, da vlada za kraljevino Češko imenuje cesarskega komisarja, ki naj bi prevzel vodstvo deželne uprave in uredil pred vsem deželne finance. »Češke Slovo« imenom narodno socialne stranke odločno protestira proti tej vladni nameri.

Ogrsko-hrvatska zbornica. — Koncem sobotne seje poslanske zbornice je interpeliral posl. Geza Polonyi (Justhovec) ministerskega predsednika Khvena, je-li smatra suspenzijo ustave v hrvatskem

ozemlju za združljivo z vsebino kraljevega pisma z dne 30. marca 1912. — (to pismo je bilo povodom reaktiviranja Khuenovega kabineta naslovljeno na ogrsko javnost, v katerem pismu kralj precejno zatrjuje, da bo varoval in čuval ustavne pravice naroda) in je-li je on (min. predsednik) pripravljen, da pojasni zbornici ustavne razloge (?) suspenzije in zakaj da je predlagal vladarju, da se ne skljuje razpuščen hrvatski sabor v postarjni dobi treh mesecev.

V Brnu je bil v nedeljo velik shod vseh čeških strank, na katerem se je v ostrih besedah protestiralo proti odpravi ustave na Hrvaškem. Shod je zahteval od poslancev energičen nastop proti nasilstvu na Hrvaškem in revizijo dualistične ustave.

Vojna med Turčijo in Italijo.

Razne vesti.

Sidi Sait blizu Tunisa so zasesti Italijani, toda Zuare, na katero merijo, niso mogli še zasesti. Turki in Arabci so dobro branijo. Obstreljevali so Zuaro in napravili tudi precej škode. — Pri Anzari in Gargarešu so bili mali boji. — Nemški listi trdijo, da je položaj za Italijane v Cirenaiki vedno slabši. S težavo vzdržujejo svoje utrdbе, ki so od brega oddaljene največ 4 km.

Razne vesti.

Zborovanje poštarjev in doštalt odpravnikov. — Dež. skupina za Kranjsko in Primorsko osr. društva poštarjev in poštних odpravnikov je imela v Ljubljani svoj redni občni zbor. Glavne zahteve poštarjev in ekspedijentov so: časovni avanzina, uvrstitev poštarjev v spodnje 4 činovne razrede, 35 letna službena doba itd. Skupina je imela lani dohodkov 2664 K 37 v; stroškov 1107 K 71 v. Skupina šteje članov 101. V odboru je tudi nadpoštar L. Kovačič iz Sv. Lucije.

Zveza jugoslovanskih železnikarjev je imela v nedeljo svoj redni občni zbor v Trstu. Zbor je bil dobro obiskan. Podružnice na Goriškem so: v Gorici, v Kamalu, Sv. Križu, Ribembergu, na Opčinah, v Sezani. Rač. zaključek izkazuje dohodkov K 13.112'72, stroškov K 11.435'99. Sprejet je predlog za ustanovitev nedotakljivega sklada za podpore K 10.000. — Sprejeta je bila resolucija, v kateri se konstatira, da se za zboljšanje položaja železniskega delavstva ni izdalo niti vinarja od ene svote, ki jo je soglasno določila državna zbornica v svoji seji dne 16. XII. 1911 in ki jo je v to svrhu namenilo c. kr. železniško ministrstvo; zahtevajo, naj se zadnja regulacija razveljavi ter naj veljajo do definitivne ureditve delavskih medz določila razglašena v službenem listu tržaškega ravnateljstva državnih železnic št. 438/1/1 z dne 4. marca 1910, kajti ta so za delavstvo ugodnejša nego sedanja, ter pozivljajo državnozbornske poslance, naj zastavijo svoj vpliv v to, da bodo sklepe državne zbornice tudi upoštevala.

Iz Trsta v Benetke v aeroplanu. — Znani tržaški aviatik Widmer namerava zleteti 25. t. m. na dan sv. Marka v svojem aeroplanu iz Trsta v Benetke.

Dalje na 4. strani.

Rogaški

Tempel

vrelec. Blatolna namizna pijača s obilno ogljikovo kislino. Pospejuje prebavo in izmenje snovi.

Styria

Zelo koncentriran medeljen vrelec, priročen pri kroničnem ledvičnem katara, zaprtju, Brightovih ledlah, vrančnik oteklinah, jetni trdnini, statel, novotvornih boleznih, katarah dštalnih ozenov.

Donati

Zdravilen vrelec največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kroničnem revmatizmu, kataru, občutljivi, zlatih, kataru, občutljivi, urganju, slabovali boleznih.

Najmočnejši priredni vrelec magnezije glauberske soli.

Zaloga: A. Seppenhof - Gorica.

Półka spominska slavnost v Krakovu. — Slavnostna spominska slavnost Kosciuskove zmage nad rusko armado leta 1794. Slavnosti se je udeležilo nad 10.000 ljudi iz cele Galicije. Govorili so poslanci Detmayer in Wrobel. Po slavnostnih govorih se je razvil velikanski demonstracijski spreved po mestu, za katerega je prišlo do burnih demonstracij proti Rusom.

Ponarejalce bankovcev išče policija na Dunaju. Razpisala je nagrade 10.000 do 20.000 K za izsledenje ponarejalcev 20 kronskega bankovca, katerih mnogo kroži okoli.

Kolera na Turškem. — Iz Carigrada poročajo, da se v Adani širi kolera; v 2 dneh je obolelo 20 oseb.

O češkem pesniku Machu, ki se nahaja v Tridentu, se je poročalo, da ni nobenega sledu za njim, da je morda ponesrečen. Sedaj pa javlja iz Tridenta, da se mu ni nič zgodilo.

Nezgodna parnika. — Iz Newjorka poročajo, da je veliki parnik »Titanic« zadel ob ledeno goro ter se začel potapljati. Prišli so na pomoč rešilni parniki.

Sleparjam z industrijskimi papirji so prišli na sled v Milanu. Zaprli so agenta Castiglioniya in več članov velike sleparske družbe, ki je izdajala ponarejene industrijske papirje; oškodovanih je mnogo bank za več stotisoč lir.

Na južnem Tirolskem je vzročil mraz, ki traja že več dni, po sadnih vrtovih veliko škodo.

Ritualni proces v Kijevu na Ruskem. — Koncem aprila ali začetkom maja se bo vršil pred sodnijo v Kijevu proces o »ritualnem umoru«. Gre za umor 13 letnega dečka Andreja Jusčinskega, katerega bi bil umoril žid Beilis.

Smrt na grmadi. — Iz Cirkvenice poročajo, da je neka žena zakurila grmado ter šla na njo s svojo rejenko. Obe sta zgoreli. Baje je storila to, ker jej je občina hotela vzeti rejenko.

Sneg in viharji na Balkanu. — V Gor. Albaniji so bili zadnje dneve veliki snežni zameti. Pritisnil je tudi velik mraz, tako da se ni mogel vršiti semenj v lpeku. Tudi okoli Sofije je padlo obilo snega.

Mednarodni kongres proti jetiki je bil odprt v Rimu 14. t. m. To je sedmi kongres. Na kongres je prišlo okoli 4000 odposlancev. Pri otvoritvi je govoril tudi rimski župan Nathan. Navzoča sta bila tudi kralj in kraljica.

Nagloni je umrl v Monaku baron Korff-Schmising, ruski poslanik. Ko je došel iz Londona v Monako, ga je zadel na postaji kap in koj na to je umrl.

Francoski viničarji v štrajku. — Kakor poročajo iz Pariza, so v Montpellieru štrajkujoči viničarji-delavci porezali in uničili na raznih krajih nad 20.000 trt.

Čez Atlantski Ocean v aeroplanu. — Aviatik Beckman namerava leteti čez Atlantski Ocean v aeroplanu, in sicer s španskim tal pri Capo de Costa. Na ameriško obrežje bi došel v 37 urah, razdalje je 4600 km; ustavil bi se med potjo na Azurskih otokih.

Književnost.

»Omladina«, IX. letnik, št. 1/2. je izšla v povsem novi, zelo posrečeni opremi s to bogato vsebino: I. Uvod v de-

veto leto. 2. A. Ogris: O pragmatizmu in pragmatizmih. 3. Dr. L. Brunčko: O teoriji in praksi. 4. Maske in profili: A. Ogris: Walt Withman. 5. I. Sajovic: Naloga akad. izobraževalnih klubov. 6. Dril: Slovenska utopija. — Statistika slovenskih tehnikov — Akad. sokolski krožek v Pragi — Lepa Vida — Dokumenti — Slov. dijaštvo — Dijaško socijalni vestnik — Književnost in umetnost — Razno — Pregled revij.

List s tako vzorno opremo in tako raznovrstno vsebino moramo vsem kar najtoplejše priporočati, posebno ko bo imela tretja številka, kot nam je naznanilo upravnništvo umetniško prilogo in sicer delo našega priznanega umetnika g. Tratnika: Iz nižin življenja. S tem ob »Omladina« zamašila precejšnjo vrzel v našem časopisu, od katerih ne prinaša noben drugi umotvorov naših umetnikov. Zato priporočamo »Omladino« vsem najtopleje.

Ta številka nas je upravljalnica. Uredništvo je prevzel jur. Albin Ogris, ki je postal mahoma znan po nekaterih svojih predavanjih in razpravah (v »Vedici« in prejšnjem letniku »Omladine«). Uprava se je preselila tudi v Prago, tiska Gregorova tiskarna. Naslovni list je krasno moderno delo (čegavo?), vsebina pa kaže, da se je ta sprva izključno dijaško-strokovni list razvil v pravo, resno revijo.

Zlasti 2., 3. in 4. članek so čisto revijalnega značaja, seznanjajo nas z načeli in smermi novodobnega razvoja v filozofiji, politiki, ekonomiji, z modernimi misleci.

Se enkrat: Najtopleje priporočamo!

Slovenska žena. — Glasilo slovenskih žen. Številka 3. Vsebina: 1. Vera V.: Ženska volilna pravica v Evropi. 2. Fran Milčinski: O nekaterih gospodskih grehih zoper kazenski zakon. 3. Kmetamarija: Romanca. 4. Mara Gregoričeva: Siora Therapia. 5. A. Debeljak: Pregled glavnih zastopnic francoskega slovstva. 6. Kmetamarija: O mladosti. 7. Polonica Ivanovna: Vzgojevalni paberki. 8. Slovansko žensko gibanje. 9. Ženski poklici. 10. Žene v javnosti. 11. Razni paberki. 12. Inserati. — Uredništvo in upravnništvo v Spod. Siški št. 208. Stane na leto 8 K, za učiteljice in dijakinje 6 K.

Jan Legova mladinska knjižnica, III. zvezek. Jožef Ribičič, Kraljestvo čebel. Mladinski spis. Natisnila Učit. Tiskarna v Ljubljani. Stane 80 v, s poštno 16 v več.

Simon Praprotnik,



stavbeni in pohištveni mizar v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih **ornar za led** v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, trgovine z delikatesami, mlekarne itd. po najnižjih cenah. Tudi ima v zalogi veliko **okroglih vrtilnih miz** za gostilne in restavracije.

Točna postrežba.

Na zahtevo ceniki zastoj in poštnine prosto na razpolago.

Mail oglasi.

Nejmanjši pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najprej je treba izdati za trgovec in obrtnike. — Malice je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih se deli (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer se ne izve. Škoda ni majhna.



JAKOB SULIGOJ, urar

v Gorici, Gosposka ulica št. 25 priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih preciznih ur ter razne srebrne in zlato predmete kakor verižice, obeske, prstane, uhane itd. Za vsako popravilo se jamči.

Mlad uradnik

dobro trgov. naobražen z 6-letno p. prakt. prakso, perfekt v slovensčini in nemščini želi mesto premeniti. Blagohot. dopise pod H. G. 100 na »Soča«.

Sprejme se prodajalko

zmožno slovenskega, italijanskega in nemškega jezika.

Ponudbe je nasloviti na tvrdko A. Fajt, pekovski mojster v Gorici, Corso št. 9.

Posestvo in trgovino se proda ali odda v najem v središču Cerkna.

Natančnejša pojasnila so na razpolago pri **Tomu Struklju, trgovcu v Cerknem.**

Varstvena znamka: »Sidro«
Biment. Capitel comp.
Nadomestek za

Anker Pain-Expeller

Je povsod priznано kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v skatljah z našo varstveno znamko »sidrom«, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA
pri »zlatem levu« v Pragi
Isabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpoložljive.

Za one, ki trpijo na želodecu!

Vsem onim, ki so si nakopali kako želodčno bolezen s prehlajenjem ali s preobilenjem želodca, z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, promrzlih ali prevročitih jedi ali z nezmernim življenjem kakor: zelodčni katar, krča v želodcu, bolečina v želodcu, težo prebavi ali zasliženje, se priporoča tem potom dobro domače sredstvo, čegar blagodejni vpliv se je preiskusil že več let. In to je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je izdelano iz izvrstnih, zdravih zelišč in iz vina ter ojači in oživi prebavne organe človeka. Zeliščno vino odstrani nerednosti pri prebavljanju in pospešuje tvoritev zdrave krvi.

S pravčasno porabo se udušijo želodčne bolezni že v kalu. Zatorej se ne sme obotavljati pri uporabi. Simptomi, kakor: glavobol, kolcanje, zganje, napihnjenost, bljuvanje, ki se pojavljajo pri starih želodčnih boleznih, pojenjajo večkrat po par požirkih tega vina.

Zaprte in njega slabe posledice, kakor kolika, utripanje, srca, slabo spanje, kakor tudi nabiranje krvi v jetrah, v slezeni in hemoroidne bolečine se odstranijo z zeliščnim vinom. Zeliščno vino odstrani neprebavljivost in vse nepotrebne stvari iz želodca in čreves s tem, da pospešuje stol.

Suho in blede obličje, pomanjkanje krvi,

slabost so po navadi posledice slabe prebave, pomanjkljive krvotvoritve in bolnega stanja jeter. Osebe, ki nimajo teka, so nervozno oslabiljene in ozlovoljene, trpijo na glavobolu, so brez sna, hiražo in trpijo. Zeliščno vino daje oslabiljenemu življenju novo moč. Zeliščno vino povzdigne tek, pospeši prebavo in hrano, oživilja premetubo snovi, pospeši tvoritev krvi, pomiri razdraženo živce in vstvari novo veselje do življenja. Mnoga priznavanja in zahvale spričujejo to.

Zeliščno vino se dobi v steklenicah po 3 in 4 K v lekarnah sledečih krajev: Gorica, Kormin, Gradišče, Romani, Ajel, Campolongo, Ronke, Tržič, Ajdovščina, Gor. Idrija, Tolmin, Kanal, Čedad, Videm, Palma, Červinjan, Ogej, Piumicel, Gradež, Sezana, Vipava, Postojna, Trst, Milje itd., kakor tudi v vseh drugih manjših in večjih krajih Gorisko-Gradišanske v lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Gorici zeliščno vino po originalnih cenah v vse kraje Avstro Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

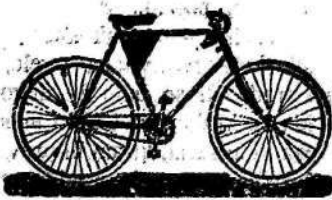
Moje zeliščno vino ni nobeno tajno sredstvo; njegove sestavine so: vino malaga 450.0, vinski škrljaj 100.0, glicerina 100.0, črno vino 240.0, sok jereblike 150.0, črnišnjev sok 320.0, aniz, razne rastlinske korenine itd. Te sestavine se zmešajo.



Kupujte samo dvokolesa »Alfena«, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji **Original Victoria** so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen.

Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki



Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9, GORICA.

»Goriška ljudska posojilnica«

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79. Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občnem zboru dne 23. aprila 1911. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Brezplačni lični hranilniki.

Posojila se dajejo zadržnikom na vknjižbe po 5 1/2 % na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Stavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6 %.

Stavni 31. dec. 1910.: Zadržnikov 1886 z deleži v znesku 73.642 kron. — Rezervni vlogi: 1.423.351 26. Posojila: 1.488.919.— — Rezervni zaklad: 93.847.44.— — Vrednost hiš: 372.086 66.